

The Necessity of Enemy Studies for the New Generation in Imam Khamenei's Quranic Perspective*

Mohammad Nazir Erfani*

Abstract

With the victory of the Islamic Revolution, enemies of Islam intensified their efforts to confront pure Islam. They consistently aimed to undermine the foundations and greatness of Islam through various means. Therefore, in the first phase of defending the realm of Islam and the Islamic Revolution, it is crucial to identify the enemy and then learn the methods of dealing with them based on divine teachings. The enemy presents itself in various forms, requiring appropriate strategies for each era. This research, conducted through a descriptive-analytical method and library resources, delves into the necessity of enemy studies for the new generation from the viewpoint of Imam Khamenei. The findings emphasize the reasons necessitating enemy studies to prevent deception, thwart enemy attempts to create insecurity, prevent infiltration, recognize threats, and devise countermeasures. The types of enemies include internal enemies (the commanding self) and external enemies (such as the United States, Israel, Britain, etc.). Failure to identify the enemy leads to an inability to distinguish between the forces of truth and falsehood, missing defensive opportunities, and increased vulnerability.

Keywords: Quranic perspective, Imam Khamenei, Enemy, Enemy Studies, Islamic Revolution.

*. Date of Receipt: ۲/۶/۱۴۰۲ SH (July ۲۴, ۲۰۲۳ CE) & Date of Acceptance: ۲۰/۸/۱۴۰۲ SH (October ۱۱, ۲۰۰۳ CE)

*. Doctorate in Quran and Sciences, Social Sciences specialization, Assistant Professor at Al-Mustafa International University - Email: mna^{۱۱۸۱}@yahoo.com

ضرورت دشمن شناسی برای نسل جدید در اندیشه قرآنی امام خامنه‌ای*

محمد نظیر عرفانی*

چکیده

با پیروزی انقلاب اسلامی، دشمنان اسلام بیش از پیش خود را برای مقابله با اسلام ناب آماده کردند. آن‌ها همواره سعی نمودند تا از راه‌های گوناگون کیان و عظمت اسلام را متزلزل سازند؛ بنابراین برای دفاع از حریم اسلام و انقلاب اسلامی در مرحله اول باید دشمن را شناسایی کرد و سپس با تأسی به اولیای الهی روش برخورد با آنان را آموخت؛ زیرا دشمن با چهره‌های گوناگون ظاهر می‌شود و برای هر زمانی باید سلاحي متناسب با آن زمان را به کار گرفت. تحقیق حاضر با روش علمی توصیفی - تحلیلی و جمع‌آوری کتابخانه‌ای مطالب به بررسی ضرورت دشمنی شناسی برای نسل جدید از دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله) پرداخته است و یافته‌های تحقیق حاکی است که علت نیاز به دشمن شناسی برای پیشگیری افریب خوردن، ناکام گذاشتن دشمن در ایجاد ناامنی، جلوگیری از نفوذ، شناخت تهدیدات و راهکارهای دشمنی می‌باشد و انواع دشمن عبارت بودند از دشمن درونی (نفس اماره) و دشمن بیرونی (آمریکا، اسرائیل، انگلیس و...); همچنین عدم دشمن شناسی موجب عدم تشخیص جبهه حق از باطل، از دست دادن فرصت دفاع و بالا رفتن ضربه‌پذیری می‌باشد.

واژگان کلیدی: اندیشه قرآنی، امام خامنه‌ای، دشمن، دشمن شناسی، انقلاب اسلامی.

* تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۶/۲ و تاریخ تأیید: ۱۴۰۲/۸/۲۰

* دکتری قرآن و علوم، گرایش علوم اجتماعی، استادیار جامعه المصطفی العالمیه: mna۸۱۸۱@yahoo.com

۱. مقدمه

دشمن شناسی امروزه، دشمن شناسی از ضروری ترین لوازم حیات سیاسی يك کشور است؛ چرا که هر روز دشمنان، روشی را در پیش گرفته و شیوه‌ای را دنبال می‌کنند؛ گاه از ابزار اقتصادی و سیاسی و گاه از ابزار نظامی یا فرهنگی؛ هر روز یکی از این ابزارها را به کار می‌گیرند و هر کس یا هر کشور را با سلاح متناسب با خویش شکار می‌کنند؛ بنابراین، شناخت ابعاد و روش‌های دشمنی از ضروریات هر مبارزه و استمرار حیات به شمار می‌رود و هر کشوری که از توجه به این اصل مهم غفلت ورزد، استقلال و آزادی، امنیت و اقتدار خویش را از دست خواهد داد.

۱-۱. مفهوم شناسی دشمن

واژه دشمن در لغت به معنی بدخواه، عداو، خصم، ضد دوست و به کسی که بدی و زیان کس دیگر را بخواهد و کینه از او در دل داشته باشد، دشمن وی خوانده می‌شود (عمید حسن، ۱۳۷۵، ص ۵۰۰). در تعریف کلی حضرت امام خمینی (ره)؛ هر شخص، یا هر کشوری که در برابر اسلام و حق بایستد و مانع تحقق ارزش‌های اسلامی در جامعه شود، دشمن تلقی می‌نماید. چنانکه می‌فرمایند:

«برنامه ملت ما، برنامه طویل‌المدت این است که دشمن را شناختید و از میدان رد کردید، حال هم دشمن را بشناسید و از میدان ردش کنید. دشمن ما فقط محمدرضا نبود هرکس مسیرش، مسیر اسلام نباشد، دشمن ماست (خمینی، ۱۳۷۶، ج ۶، ص ۲۵۷).»
قریب به این مضمون در مناسبت دیگری چنین آمده است:

«همه آن اشخاصی که برخلاف مسیر شما هستند، برخلاف مسیر ملت ما هستند، برخلاف مسیر قرآن و اسلام هستند، برخلاف مسیر پیغمبر (ص) و ائمه اطهار (ع) هستند، این‌ها دارند با هم مجتمع می‌شوند و توطئه می‌کنند (همان، ج ۷، ص ۴۸).» (جعفری، ۱۳۹۲، ص ۱۸۵)
مقام معظم رهبری نیز در این باره فرموده است:

«دشمن کیست؟ هر کس که با حاکمیت نظام مستقل مردمی دینی مخالف است، دشمن است. طمع ورزان، غارتگران، سودجویان، زراندوزان، زورگویان، وابستگان، مایلین به فساد و کسانی که از حاکمیت فرهنگ دینی زیان شخصی می‌بینند، دشمن‌اند. البته در رأس این‌ها دشمنان خارجی هستند که بیش از همه ضرر دیده‌اند. امریکا بیش از همه از تشکیل حکومت اسلامی خسارت دید و هنوز هم می‌بیند - آن‌ها جلوتر از همه‌اند صهیونیست‌ها همین‌طور، کمپانی‌های بزرگ جهانی همین‌طور، بی‌بندوبارهای گوناگون در بخش‌های مختلف همین‌طور، کیسه‌دوخته‌های برای ثروت ملی همین‌طور. همه این‌ها دشمن‌اند(بیانات در دیدار جمعی کثیری از مردم قم ۱۳۷۹/۱۰/۱۹)»
یا اینکه در جای دیگر فرمودند:

«دشمن‌های اصلی چه کسانی هستند؟ آن کسانی که با اصل نظام اسلامی مخالفند... بزرگ‌ترین نعمت خدا وجود این نظام است و بزرگ‌ترین معروف، دفاع از این نظام است، این بزرگ‌ترین کاری است که باید انجام بگیرد. عده‌ای برای مقابله با این نظام کمر بسته‌اند چه از راه نظریه‌پردازی، چه از راه تبلیغات سیاسی و مودیگری‌های گوناگون و دارند در نظام خدشه وارد می‌کنند(بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان ۱۳۸۰/۶/۱۵)»
در خصوص مفهوم دشمن شناسی نیز می‌توان گفت که به مجموع اقداماتی که به منظور شناخت طرز فکر، میزان قدرت و توانایی، سیاست‌ها، روش‌ها و شگردهای دشمنان و نقاط ضعف و قوت آن‌ها صورت می‌گیرد، دشمن شناسی گفته می‌شود. (جعفری، ۱۳۹۲، ۱۸۶)

۲. علت نیاز به دشمن شناسی

یکی از مهم‌ترین وجوه علت نیاز به دشمن شناسی را می‌توان در این موضوع پیگیری کرد که این موضوع مهم، از دستورات مؤکد قرآن مجید است که می‌فرماید: «بَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ» (ممتحنه/۱) ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دشمنان من و دشمنان خودتان را دوست مگیرید.

۲-۱. جلوگیری از فریب خوردن خودی‌ها

ایشان در این باره بیان می‌دارند من از همه گروه‌ها از همه جمعیت‌ها، از همه آحاد مردم، از عموم ملت ایران و جوانان خواهش می‌کنم که مراقب فریب دشمن باشند (بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۷۹/۱/۲۶)

۲-۲. ناکام گذاشتن دشمن در تحریک احساسات و ایجاد ناامنی

رهبر معظم انقلاب در این خصوص می‌فرمایند: یکی از هدف‌های دشمن این است که با تحریک در کشور، ناامنی ایجاد کند من قویاً توصیه می‌کنم که به خاطر احساسات و به خاطر طرفداری از فلان کس، مبادا برخلاف قانون هیچ اقدامی انجام بگیرد. من به هیچ وجه اجازه نمی‌دهم. (بیانات در دیدار با جوانان ۱۳۷۹/۲/۱)

با توجه به بیانات رهبر معظم انقلاب، مسلماً شناخت صحیح از دشمن موجب می‌شود تا یک ملت در مقابل تحریکات دشمنان مقاوم عمل نموده و از جانب دشمن آسیبی نبیند همچنین باید گفت یکی از اهداف دشمن ایجاد ناامنی می‌باشد؛ قاعدتاً با شناسایی دقیق، دشمن می‌توان جلوی تحقق این هدف دشمن را گرفت.

۲-۳. جلوگیری از نفوذ مزدوران دشمن و اغتشاشگری

نفوذ عناصر دست‌نشانده دشمن در صحنه سیاسی اجتماعی هر کشوری، یکی از راه‌های ایجاد اغتشاش در جامعه آن کشور می‌باشد حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این مورد متذکر می‌شوند:

دشمن وقتی بخواهد اغتشاش و درگیری، بکند برای او خیلی مشکل نیست که چهار نفر مزدور را در بین این بچه‌های مؤمن بچه‌های حزب‌اللهی و بچه‌های صادق بفرستد به عنوان طرفداری از رهبری، به عنوان این که رهبری مظلوم واقع شده بیاید کمک کنید، سپس جنجال درست کنند، مراقب نفوذی‌ها باشید. (بیانات در دیدار با جوانان ۱۳۷۹/۲/۱)

ایشان می‌افزایند: اگر دیدند یک نفر خیلی دارد در تحریک پیش می‌رود می‌چش را بگیرند، بدانند که زبان دشمن است که دارد حرف می‌زند صدای دشمن است که از حنجره این فرد دارد

بیرون می‌آید؛ کما این که هر جا هم که کاوش کردند، در هر موردی همین طور چیزهایی را هم پیدا کردند. (پیام به مناسبت آغاز سال ۱۳۷۹ ۱/۱/۱۳۷۹)

با دقیق شدن در بیانات رهبر معظم انقلاب می‌توان به این مهم پی برد که شناخت صحیح از دشمنان موجب آگاهی از حربه‌های آنان شده و مانع از نفوذ عناصر بیگانه برای ایجاد اغتشاش در میان نیروهای خودی می‌شود این شناخت ضربه‌های وارده از سوی دشمن را تا حد چشمگیری کاهش می‌دهد.

۲-۴. شناخت تهدیدات

از فایده‌های دیگر دشمن‌شناسی، شناخت تهدیدات داخلی و خارجی نسبت به کشور، انقلاب و نظام اسلامی است رهبر معظم انقلاب در این زمینه می‌فرمایند:

اولین وظیفه نخبگان کشور شناخت واقعیت است. بعضی ممکن است هیچ تهدیدی را متوجه نظام ندانند. بعضی ممکن است تهدید را قبول کنند اما آن را متوجه به یک بخش از نظام بدانند و نه به همه نظام و خود را خارج از آن بخش مورد تهدید بپندارند بعضی نیز ممکن است تهدید را جدی بدانند اما راه حل آن را تسلیم و پوزش خواهی گمان کنند. همه این راه‌ها غلط است، تهدید است، متوجه به همه نظام هم هست هیچ‌کس خیال نکند که متجاوز مستکبر سرکش، به چه چیزی کمتر از سلطه کامل قانع خواهد شد و به کسی ابقا خواهد کرد. (مظفری، ۱۳۹۲، ص ۲۱-۲۰)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۲-۵. شناخت راهکارهای دشمن

اگر تهدید شناسی را در حوزه شناخت راهبردهای دشمن در نظر بگیریم فایده دیگر دشمن‌شناسی، شناخت راهکارهای دشمن است رهبر معظم انقلاب در این رابطه عنوان می‌کنند: البته از تاکتیک‌های شناخته‌شده و معروف و کهنه‌شده دنیا این است که سعی کنند در بین یک گروه دشمن، عده‌ای را از دایره دشمنی خارج وانمود کنند تا بتوانند آن بخش دیگر را از بین ببرند، بعد هم به سراغ این‌ها بیایند. (بیانات در دیدار با دانشجویان و نخبگان ۱۳۸۸/۶/۴)

از دیگر راهکارهای دشمن که در نتیجه دشمن شناسی به آن پی می‌بریم، گماردن واسطه‌ها در پیشبرد اهداف خود است. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید:

دشمن گاهی با ده واسطه یک فرد ساده لوح و بیچاره را تحریک می‌کند که حرفی را بزند و یا موضع‌گیری غلط و ناشایسته‌ای را انجام دهد و ممکن است چنین فردی حتی خودش هم نداند که عامل دشمن است؛ بنابراین باید هوشیار بود و من امیدوارم که ملت ایران در شناخت دشمن اشتباه نکند؛ دشمن استکبار جهانی است؛ دشمن آمریکاست و دشمن‌ها صهیونیست‌ها هستند. (بیانات ۱۳۸۰/۸/۲۱)

۳. انواع دشمنان نظام جمهوری اسلامی از نظر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای انواع دشمنان را به دو دسته درونی و بیرونی تقسیم می‌کنند. در این تقسیم‌بندی، دشمنان بیرونی نیز به دو دسته داخلی و خارجی تقسیم می‌شود. ایشان در این مورد می‌فرمایند: دشمنان انواع و اقسامی دارند؛ دشمن خارجی و دشمن داخلی. گاهی در درون هم دشمن است دشمن داخلی آن چهره نفاق آلود را هم باید شناخت. در مقابله با این دشمنان گوناگون امید به شماهاست شما هستید که باید مثل بنیان مستحکمی در مقابل دشمنان بایستید. (بیانات در دیدار جمعی از بسیجیان ۱۳۷۰/۸/۳۰)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خطر دشمن درونی را بیشتر از دشمن بیرونی می‌دانند و خاطرنشان می‌سازند دشمن خارجی ممکن است بیاید سرکوب، کند شکست بدهد تار و مار کند، اما نابود نمی‌تواند بکند بالاخره ایمان می‌ماند یکجایی سربلند می‌کند و سبز می‌شود؛ اما آنجایی که این لشکر دشمن درونی به انسان حمله، کرد درون انسان را تهی کرد و خالی کرد، آنجا راه منحرف خواهد شد و هر جا انحراف هست منشأش این است. (غلامی، ۱۳۹۰، ص ۶۶-۶۵)

۳-۱. دشمن درونی

این دشمن در حقیقت همان شیطان درون و نفس اماره آدمی است که انسان را به سوی رذالت و پستی و سوسه و دعوت می‌کند و او را از پرواز به ملکوت و معنویت بازمی‌دارد. رهبر

معظم انقلاب در این باره عنوان می‌نمایند علت دوری ما از معنویات علت محرومی ما و امثال ما از دست یافتن به آن مقامات معنوی ملکوتی گرفتاری‌هایی است که در اثر پیروی از شهوات و اطاعت از نفس اماره دچار آن می‌شویم گناهان همین چیزهایی است که انسان به تبع شهوات و نفسانیات خود، به آن‌ها دست می‌زنند و مرتکب می‌شود نمی‌گذارند که انسان پرواز کند و اوج بگیرد. (بیانات در روز عید مبعث ۱۳۷۲/۱/۴)

دشمن بودن شیطان آشکار است. قرآن می‌فرماید: «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ» (یس/۶۰) آیا با شما عهد نکردم ای فرزندان آدم که شیطان را نپرستید، که او برای شما دشمن آشکاری است؟! البته مراد از عبادت شیطان، اطاعت شیطان است.

رهبر انقلاب می‌افزایند: همه همت اولیا و اوصیا و صالحین و صدیقین، این بوده است که انسان دشمن درونی خود را که نفس اماره اوست کشف کند و از آن بپرهیزد. (بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر، ۱۳۷۳/۲/۱۱)

قرآن در این ارتباط می‌فرماید: «وَمَا أُبْرئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّيَ غَفُورٌ رَحِيمٌ» (یوسف/۵۳) و من نفس خود را تبرئه نمی‌کنم چرا که نفس قطعاً به بدی امر می‌کند مگر کسی را که خدا رحم کند زیرا پروردگار من آمرزنده مهربان است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نفس اماره را به ماری گزنده تشبیه کرده و می‌فرمایند: در درون وجود ما بزرگ‌ترین دشمن ما کمین کرده گرفته و آن نفس اماره و شهوات و خودخواهی و خودپرستی‌های ماست هر لحظه که بتوانیم این مار گزنده و این دشمن کشنده را سر جای خود بنشانیم ولو به طور موقت در آن لحظه ما موفق و سعادتمند و قادر به عمل و مقاومت و ایستادگی و جهاد فی سبیل الله هستیم. هر وقتی که این دشمن، سر بلند کند و عقل و نیروی معنوی و نفس رحمانی در وجود ما را سرکوب کند و تحت تأثیر خود قرار دهد، در آن لحظه ما در حال سکون و رکود و یا عقب گردیم. (بیانات در دیدار با مسئولان بنیاد شهید ۱۳۶۹/۴/۲۵)

مقام معظم رهبری نفس اماره را مانع وحدت و انسجام مؤمنین می‌داند و عنوان می‌نماید:

هرجا در میان مؤمنان و بندگان صالح خدا اختلاف هست آنجا قطعاً شیطان و دشمن خدا حاضر است. هر جا شما اختلاف، دیدید جستجو، کنید بدون دشواری شیطان را در آنجا خواهید یافت شیطانی که در درون نفس خود ماست و نفس اماره نام دارد و خطرناک‌ترین شیطان‌ها هم هست، پیدا خواهید کرد. (رضایی، ۱۳۹۱، ص ۲۲).

ایشان در بیانات خود جوانان را به مبارزه با نفس اماره فرامی‌خوانند و در ادامه می‌افزایند: جوان به طور طبیعی اصل هم‌اورد طلبی است. بسیار خوب؛ هم‌اورد مورد علاقه ما که می‌خواهیم جوانان با آن دست‌وپنجه نرم کنند، نفس اماره است که انسان را به پستی‌ها و زشتی‌ها دعوت می‌کند و او را از عروج و تکامل بازمی‌دارد. جوانان باید در مقابل شهوات و هوس‌هایشان و در مقابل همه انگیزه‌هایی که آنان را به چنین رذایلی فرا می‌خواند، مقاومت کنند. (بیانات در اجتماع مردم در مشهد ۱۳۷۶/۱/۱)

از جمله عوامل عقب‌ماندگی ملت‌ها که زمینه تسلط بیگانگان را بر منابع مادی و معنوی یک کشور فراهم می‌سازد پدیده شوم تنبلی اجتماعی و عدم خودباوری و اعتماد به نفس در یک ملت می‌باشد که رهبر معظم انقلاب از آن به عنوان دشمن درونی یاد می‌نمایند ایشان در این زمینه بیان می‌دارند دشمن درونی خصلت‌های بدی است که ممکن است ما در خودمان داشته باشیم. تنبلی، نشاط کار نداشتن ناامیدی، خودخواهی‌های افراطی بدبین بودن به دیگران بدبین بوده به آینده و نداشتن اعتماد به خود، این‌ها بیماری است. اگر این دشمن‌های درونی در ما وجود داشته باشد، کار ما مشکل می‌شود. اگر ملتی این بیماری‌ها را داشته باشد این ملت پیشرفتش ممکن نیست. همیشه دشمنان بیرونی ملت ایران سعی کرده‌اند این میکروب‌ها را در درون جامعه ایرانی رسوخ دهند: شما نمی‌توانید، شما قادر نیستید، آینده‌تان تاریک است، افقتان تیره است بیچاره، شدید، پدرتان درآمد. سعی بر این بوده است که ملت ما را ناامید، کسل بی اعتماد به نفس تنبل و چشم به دست بیگانه بار بیاورند؛ این‌ها دشمنان درونی است. (بیانات در اجتماع بزرگ زائران و معجوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۱/۱)

۳-۲. دشمن بیرونی

منظور از دشمنان، بیرونی دشمنانی هستند که در مقابل جبهه حق موضع‌گیری می‌کنند و مانع پیشرفت و ترقی حق محوران می‌شوند. مقام معظم رهبری این قسم از دشمنان را به دو گروه داخلی و خارجی تقسیم می‌نمایند و با این، رویکرد دشمن بیرونی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهند.

۳-۲-۱. دشمن داخلی

تهدیدات دشمن گاهی از درون جبهه‌ی، حق متوجه حق محوران می‌گردد. گروهی بانفوذ و رخنه به درون جبهه و اظهار همدلی نمودن به آنان در قالب جریان، نفاق در صدد ضربه زدن می‌باشند. نفاق جریانی است که اگرچه به ظاهر در صف دشمن قرار ندارد؛ اما در مقام جاده‌صاف‌کن منویات و مطالبات دشمن محسوب می‌شود و خود نیز باید یک دشمن واقعی تلقی گردد. منافقین در جامعه اسلامی به روش‌های مختلف ظهور دارند گاهی در کسوت، فرهنگی، به نظام اسلامی و جبهه حق ضربه می‌زنند و زمانی در قالب گروه‌های سیاسی و انجام تحرکات به ظاهر دموکراتیک کینه‌ورزی خود را بروز می‌دهند و بعضی مواقع در هیئت تروریست‌های اقتصادی کارشکنی می‌نمایند.

منافقان گروهی هستند که در قرآن با لحن شدیدی از آن‌ها یاد شده است؛ زیرا اسلام و مسلمانان ضربه‌های سختی از آن‌ها دریافت کرده‌اند. منافقان دارای بیماری قلبی بوده و همواره نسبت به احکام و شریعت اسلام شک و تردید دارند. قرآن می‌فرماید: «فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا...» (بقره/۱۰) در دل‌های آن‌ها یک نوع بیماری است، خداوند بر بیماری آن‌ها می‌افزاید.

دشمنی منافقان به دلیل پنهانی و درونی بودن آن، خطرناک است: «إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَهُمْ نَصِيرًا» (نساء/۱۴۵)؛ منافقان در پایین‌ترین درکات دوزخ قرار دارند؛ و هرگز یآوری برای آن‌ها نخواهی یافت! (بنابراین، از طرح دوستی با دشمنان خدا که نشانه نفاق است، پرهیزید!)

دشمن برای شکست نظام نوپای اسلامی به ترفندهای مختلفی دست‌زده است. از جمله این ترفندها سوءاستفاده از نیروهای داخلی است که آگاهانه یا ناآگاهانه در مسیر اهداف دشمنان

قرارگرفته، به نظام اسلامی خیانت می‌کنند. پیروزی انقلاب اسلامی خشم دشمنان را برانگیخت و روند تکاملی، آن بر کینه دیرینه آنان افزود؛ از این رو طرح مقابله با نظام اسلامی و براندازی آن ابعاد گسترده‌ای یافت که برجسته‌ترین آن را می‌توان فعال شدن عوامل داخلی دشمن برشمرد. ترغیب گروهک‌های وابسته و کسانی که با نظام اسلامی از روز اول سر سازش نداشتند از طریق جنگ مسلحانه ترور و توطئه و نیز تشویق ضدانقلاب سلطنت‌طلب‌ها و حامیان رژیم سابق و کلاً کسانی که به دلیل تحقق نظام اسلامی خسارت فراوانی را متحمل شده بودند برای مقابله با نظام، بخشی از راهکارهایی بود که بیگانگان برای عوامل داخلی خود طرح‌ریزی کرده بودند. (نگارش، ۱۳۸۴، ص ۲۳)

منافقین عمده تلاش و کوشش خود را معطوف به مقوله فرهنگ کرده‌اند بنابراین کوچک‌ترین حرکات فرهنگی این جریان در داخل مورد حمایت بی‌چون‌وچرای نظام سلطه و استکبار جهانی قرار می‌گیرد رهبر معظم انقلاب در این زمینه تصریح می‌نماید امروز هم اگر در داخل کشور کسانی به خاطر خوش کردن دل استکبار به خاطر راضی کردن دشمنان این ملت و این کشور و دشمنان اسلام چیزی بگویند چیزی بنویسند که در او تحریف اسلام باشد، تحریف انقلاب باشد، تحریف چهره‌های انقلاب، باشد می‌بینید که از اطراف دنیا نسبت به او از طرف دستگاه‌های تبلیغاتی استکبار هورا می‌کشند. (بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) ۱۳۸۰/۳/۱۴)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در خصوص خطرات دشمن داخلی می‌افزاید اگر از داخل این ملت دشمن نداشته باشد عامل نفوذی نداشته باشد؛ و دو چهرگان در مسائل کشور تخریب نکنند؛ دشمن خارجی نمی‌تواند کار زیادی انجام دهد. (بیانات در دیدار با جوانان در مصالای بزرگ تهران ۱۳۷۹/۲/۱)

ایشان درجایی دیگر در مورد دشمنان داخلی انقلاب متذکر می‌شوند در ایران کسانی بودند که ز لحاظ آسیب دیدن از برخوردهای، مادی هیچ مشکلی با انقلاب نداشتند. تنها از لحاظ این که یک حکومت دینی بود و آن‌ها از این لجشمن می‌گرفت و دین را قبول، نداشتند با انقلاب

مقابل شدند. چون انقلاب مدعی و مروج دین بود و مردم را به دین‌داری سوق می‌داد و آن‌ها تحت تأثیر فرهنگ غربی، با دین میانه‌ای نداشتند. (رضایی، ۱۳۹۱، ص ۶۶)

ایشان درجایی دیگر می‌افزایند: بدانید کسانی که شمارا به واگرایی از دین، ملت و کشور سوق می‌دهند دشمن‌اند و دوست نیستند. کسانی که شمارا به اختلافات داخلی سوق می‌دهند دشمن‌اند کسانی که سعی می‌کنند دل‌ها را نسبت به هم چرکین کنند، دشمن‌اند. کسانی که سعی می‌کنند آرمانه‌ای انقلاب اسلامی را دست‌نیافتنی و نظام اسلامی را ناتوان از رسیدن به آن‌ها جلوه دهند دشمن‌اند. (بیانات در دیدار جوانان استان سیستان و بلوچستان ۱۳۸۱/۱۲/۶)

۳-۲-۲. دشمن خارجی

قرآن در ارتباط با این گروه از دشمنان قرآن می‌فرماید: «إِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كٰنُوْا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِيْنًا» (نساء/۱۰۱) همانا کافران، دشمنان آشکار شما هستند، و نیز در آیه‌ای دیگر می‌فرماید: «وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ» (نساء/۷۶) و آن‌ها که کافرند، در راه طاغوت پیکار می‌کنند.»

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای دشمنان خارجی ایران را، آمریکا، اسرائیل انگلیس و وهابیت می‌دانند که همواره سعی داشته‌اند تا به نظام جمهوری اسلامی ضربه وارد کرده و مانع از رشد و پیشرفت این نظام شوند ایشان در خصوص دشمنان خارجی نظام جمهوری اسلامی می‌فرمایند:

حکومت اسلامی در خارج از مرزهای جغرافیایی خود به دشمنان زیادی روبروست که به‌شدت به دنبال ضربه زدن به پیکره نظام اسلامی می‌باشند جهان بشریت امروز در چنگال نظام سلطه گرفتار است و فرهنگ سلطه، خطرناک‌ترین مسئله برای عصر کنونی است. امروزه بر دنیا فرهنگ سلطه به‌عنوان بزرگ‌ترین خطر بالقوه حاکم است این آن چیزی است که بیشترین ضربه را برای ملت‌های ضعیف داشته است. (بیانات در مراسم گشایش کنفرانس اندیشه اسلامی

(۱۳۶۵/۱۱/۹)

رهبر معظم انقلاب دشمن خارجی ملت ایران را نظام سلطه بین‌المللی دانسته و جنگ روانی، جنگ اقتصادی و همچنین مقابله با پیشرفت اقتدار علمی کشور را از جمله محورهای مهم برنامه‌های دشمن بیرونی ارزیابی می‌کنند. (قنبری، ۱۳۸۹، ص ۵۲)

ایشان در این باره خاطر نشان می‌سازند دشمن خارجی عبارت است از نظام سلطه بین‌المللی یعنی همان چیزی که به آن استکبار جهانی می‌گوییم امروز مظهر این دشمنی عبارت است از شبکه صهیونیسم جهانی و دولت کنونی ایالات متحده آمریکا امروز دشمنان خارجی ما هم برای ملت ایران نقشه دارند. ما سیاست‌های پنج‌ساله خودمان را تعریف می‌کنیم افق چشم‌انداز بیست‌ساله را تعریف می‌کنیم، برای این که راه را مشخص کنیم دشمن ما هم همین‌طور او هم برای ما برنامه، دارد او هم سیاستی دارد، باید سیاست او را بشناسیم. (بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۱/۱)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در جای دیگر در خصوص دشمن خارجی نظام اسلامی خاطر نشان می‌سازند دشمن خارجی یعنی کسی که از بیرون مرزها با انواع سلاح‌ها موجودیت یک نظام را بافک‌ش و دستگاه زیربنایی عقیده‌اش و قوانینش و همه چیزش هدف قرار دهد که شما در مورد جمهوری اسلامی این را به چشم دیدید و گفتند که ما می‌خواهیم نظام جمهوری اسلامی را از بین ببریم دشمنانی بودند از بیرون و تصمیم گرفتند که این نظام را از بین ببرند. (بیانات در دیدار با سپاه پاسداران و نیروی انتظامی ۱۳۷۶/۱۱/۶)

مقام معظم رهبری در ارتباط با نظام سلطه بین‌المللی بیان می‌دارند استکبار جهانی و نظام سلطه دنیا را به سلطه‌گران و سلطه‌پذیران تقسیم می‌کند. اگر ملتی بخواهد در مقابل سلطه‌گران از منافع خود دفاع کند سلطه‌گران با آن ملت دشمنی می‌کنند؛ روی او فشار می‌آوردند و سعی می‌کنند مقاومت او را در هم بشکنند، این دشمن یک ملتی است که می‌خواهد مستقل و عزتمند و آبرومند و پیشرفته بشود و زیر بار سلطه‌گران نرود؛ این دشمن خارجی است. (بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۱/۱)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از استکبار جهانی به‌عنوان دیکتاتوری در سطح بین‌المللی یاد می‌کنند و اساساً مشکل ملت‌ها را پس از رهایی دیکتاتوری داخلی دخالت دیکتاتوری

بین‌المللی در سرنوشت آنان می‌دانند ایشان در این خصوص می‌فرمایند استکبار یعنی حالت فرعونیت، یعنی دیکتاتوری در سطح بین‌المللی ملت‌ها با دیکتاتوری در کشورهای خودشان مبارزه می‌کنند؛ چه در این مبارزه فائق، شوند چه نشوند اما سر خود را که بالا می‌کنند می‌بینید یک دیکتاتوری بین‌المللی آنجا ایستاده است و در همه کارها دخالت می‌کند؛ در سرنوشت ملت‌ها دخالت می‌کند آن هم بر اساس مصالح خودش. (بیانات در جمع دانش آموزان و دانشجویان ۱۳۷۶/۸/۱۴)

رهبر معظم انقلاب جبهه استکبار را دشمن اصلی نظام اسلامی می‌دانند و عنوان می‌نمایند: دشمن کیست؟ جبهه ضد اسلامی است؛ استکبار است؛ همان‌که ما به آن استکبار می‌گوییم؛ قدرت‌های مسلط عالم یک روز مظهر استکبار آمریکا و شوروی بودند امروز شوروی نیست. قدرت‌های مرتجع قدرت‌های ضد مردمی قدرت‌های متجاوز قدرتهایی که ملت‌های ضعیف را در مشت خود می‌خواهند و دنیا را متعلق به خود می‌دانند همه در جبهه استکبار ثبت‌نام کرده‌اند و اسلام انقلاب اسلامی با این‌ها روبروست. (بیانات در روز نیمه شعبان ۱۳۷۱/۱۱/۱۸)

رهبر معظم انقلاب با تأکید بر این امر که نظام سلطه منافع خود را مطلق می‌داند و این یعنی نادیده انگاشتن منافع، دیگران نظام سلطه‌گر را دشمن درجه یک نظام اسلامی معرفی می‌کنند: امروز، استکبار جهانی و قلدرهای سیاسی عالم و امپراتوری‌های زر و زور و تزویر در سرتاسر جهان که در فساد و انحطاط غرق‌اند، با اسلام و نظام اسلامی دشمن هستند. (غلامی، ۱۳۹۰، ص ۶۸)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در جای دیگر در رابطه با دشمن خارجی نظام جمهوری اسلامی یادآور می‌شوند:

دشمنان خارجی کسانی هستند که نگاه می‌کنند می‌بینند ایران اسلامی در حال تبدیل شدن به یک الگو در دنیای اسلام است و آن‌ها نمی‌خواهند این‌طور شود. می‌دانند که اگر جمهوری اسلامی بتواند مسائل زندگی و مسائل مادی و گروه‌های گوناگون را که در هر کشوری کم‌وبیش وجود دارد، برطرف و باز کند و به زندگی مردم رونق و شکوفایی، بخشد آنگاه مسلمان‌ها گرم و گیراتر به سمت این الگو حرکت می‌کنند. لذا مرتب مانع ایجاد می‌کند. الان چند سال است که

به طور آشکار در پیشرفت مسائل اقتصادی کشور دشمنان ما از خارج به شیوه‌های گوناگون مانع

ایجاد می‌کنند. (www.khamenei.ir)

همان‌طور که قبلاً ذکر شد رهبر معظم انقلاب از آمریکا، اسرائیل انگلیس و وهابیت به‌عنوان

چهار دشمن مهم در عرصه خارجی یاد می‌کنند

۳-۲-۲-۱. آمریکا

نظام جمهوری اسلامی به دلیل استقلال‌طلبی و در پیش گرفتن سیاست نه شرقی نه غربی؛ مورد بغض ابرقدرت‌هاست؛ چون آنان درصددند تا کشورهای مختلف جهان را به خود وابسته کنند. در زمان پیروزی انقلاب اسلامی دو ابرقدرت جهانی یعنی ایالات متحده آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی نظام جهانی را به دو قطب سرمایه‌داری و سوسیالیستی تقسیم کرده بودند. نظام اسلامی برآمده از انقلاب اسلامی با اعلام سیاست مستقل نه شرقی نه غربی، دست چپاولگران شرقی و غربی را کوتاه کرد. از آن‌پس ابرقدرت‌ها به شیوه‌های مختلف به دشمنی با نظام اسلامی برخاستند. بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی آمریکا تلاش کرد حاکمیت بلامنزاع خود را بر جهان تثبیت کند، لذا بر دشمنی خود با نظام‌های مستقل به‌ویژه دولت جمهوری اسلامی ایران افزود. (مظفری، ۱۳۹۲، ص ۳۱)

بنابراین در رأس غارتگرانی که از انقلاب اسلامی ایران ضربه خوردند، دولت متجاوز آمریکا بود از این‌رو با هم‌پیمانان خود و با نقشه‌های متعدد درصدد جلوگیری از پیشرفت نظام جمهوری اسلامی و براندازی آن برآمد ادعاهای صریح سردمداران آمریکایی مبنی بر براندازی نظام جمهوری اسلامی، ایران گواه روشن بر این مدعاست. (نگارش، ۱۳۸۴، ص ۹۱)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مهم‌ترین دشمن نظام جمهوری اسلامی در سطح بین‌المللی را آمریکا می‌داند و در این زمینه می‌فرماید: اگر بخواهیم بین دولت‌های دنیا مستکبر را پیدا کنیم دچار مشکل نمی‌شویم؛ یعنی دولت آمریکا که امام به او لقب شیطان بزرگ دادند در مقابل ندای حق طلبانه ی ملت ایران مستکبر بود استکباری که در زمان ما شکل گرفت استکبار آمریکایی بود قبل از انقلاب هم این‌طور بود. در دوران انقلاب و تا امروز همین‌طور است. (کریمی، ۱۳۹۰، ص ۴۷)

ایشان می‌افزایند از همه شیطان‌ها رذل‌تر و خبیث‌تر دولت ایالات متحده آمریکا است زن و مرد ایرانی و آحاد ملت در سرتاسر این کشور بدانند که امروز هیچ دشمنی برای آن‌ها از این مسئولین آمریکایی که امروز سردمدار امور کشور آمریکا هستند بدتر خبیث‌تر و خطرناک‌تر نیست. (رضایی، ۱۳۹۱، ص ۲۹)

مقام معظم رهبری در جای دیگری می‌افزایند: امروز مظهر نظام سلطه آمریکا است. هر دسیسه - ای که در دنیا بر اساس نظام سلطه به وجود می‌آید حتماً بخشی از گناه آن به گردن آمریکا است. معنای نظام سلطه آن است که اگر رژیم آمریکا برای خود در نقطه‌ای از دنیا منافی فرض کرد، حق دارد در آن نقطه حضور قدرتمندانه نظامی پیدا کند و هرکسی را که با منافعش مخالفت کند، بکوبد. (ضمیریان، ۱۳۹۰، ص ۱۱۸)

ایشان در تعریف مصداق عینی استکبار بیان می‌دارند:

اگر بخواهیم استکبار را درست ترجمه کنیم امروز با دولت متجاوز و مستکبر و یاغی و گردنکش آمریکا تطبیق می‌کند. امروز عمده مستکبرین عالم آن‌ها هستند. داستان استکبار برای همه ملت‌ها، داستان تلخی است. (ضمیریان، ۱۳۹۰، ص ۱۱۹)

ایشان می‌افزایند: امروز در رأس دشمنان، اسلام آمریکا است که شر و شیطان مجسم است. امروز دشمن اساسی دنیای اسلام استکبار جهانی است که در رأسش هم آمریکا است. (بیانات در دیدار مسئولان نظام، ۱۳۸۲/۲/۲۹)

همچنین خاطرنشان می‌سازند با آمریکایی‌ها بیشتر از دیگر دولت‌ها و مستکبران عالم برخورد می‌کنیم؛ چون بیشتر از همه مستکبر است؛ چون جاهلانه‌تر و غرورآمیزتر از همه نسبت به ملت‌هایی که با او روبرو هستند، استکبار را به کار می‌برد. (بیانات در دیدار با دانشجویان ۱۳۶۸/۸/۱۰)

۳-۲-۲- اسرائیل

از جمله کینه‌توزترین دشمنان نظام اسلامی، رژیم صهیونیستی است این رژیم، مجری سیاست‌های آمریکا در منطقه است. اسرائیل غاصب که حمایت نظام جمهوری اسلامی از

مردم محروم و اصیل فلسطینی را برنمی‌تابد لحظه‌ای از دشمنی و تلاش برای آسیب زدن به جمهوری غفلت نمی‌ورزد. (مظفری، ۱۳۹۲، ص ۳۳)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نیز در بیانات خود مکرراً به برخورد با اسرائیل تأکید داشته‌اند ایشان معتقدند پدیده صهیونیسم و کشور طلبی اسرائیل یکی از خدعه‌های استکبار جهانی در مقابله با وحدت جهان اسلام است و در این رابطه بیان می‌نمایند استعمار استکبار قدرت‌های بیگانه همیشه سعی کرده است با انواع و اقسام راه‌ها این وحدت را در هم بشکند که یکی از خبیث‌ترین حیل‌ها حیل غصب سرزمین فلسطین و کاشتن شجره صهیونیست در سرزمین اسلامی فلسطین یعنی در قلب ملت‌های مسلمان و کشورهای اسلامی بوده است. (یوسفی، ۱۳۹۱، ص ۲۴۳)

ایشان می‌افزایند امروز یکی از بزرگ‌ترین مصائب دنیای اسلام این است که دشمنان اسلام کاری کرده‌اند که آنچه باید وسیله اتحاد مسلمین، شود یعنی وجود دشمن وجود صهیونیست‌های غاصب وسیله اختلاف آن‌ها شده است. (بیانات در دیدار با مسئولان نظام ۱۳۷۷/۴/۲۱)

رهر معظم انقلاب در جای دیگری یادآور می‌شوند:

ملت ایران در شناخت دشمن، اصلی اشتباه نخواهد کرد. این را همه مردم دنیا بدانند. دشمن اصلی در مقابل نظام جمهوری اسلامی و ملت، ایران اولاً صهیونیست‌ها هستند که می‌دانند از نظر ملت ایران رژیم غاصب آن‌ها در فلسطین یک رژیم غیر مقبول و شناخته‌نشده و غیررسمی و رو به اضمحلال است. بیشتر دشمنی‌ها، هم از طرف آن‌هاست سرمایه‌داران صهیونیست در اطراف دنیا، مخصوصاً در آمریکا و اروپا مشغول فعالیت‌اند، رادیوها روزنامه‌ها و سایر ارتباط جمعی و بسیاری از امکانات در اختیار آن‌هاست و علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی و ملت ایران فعالیت می‌کنند. (بیانات در بسیجیان سراسر کشور ۱۳۷۵/۸/۳۰)

ایشان در ادامه می‌افزایند دشمن ما دستگاه عظیم استکبار است که مهم‌ترین تصمیم‌گیری‌هایش سرمایه‌داران صهیونیست و کمپانی‌دارها و تراست‌دارها و کارتل‌دارهای

گردن کلفت دنیایند. این در مقابل نظام اسلامی ایستاده است و البته از همه شیوه‌ها هم استفاده می‌کند. (کریمی، ۱۳۹۰، ص ۵۷)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ضمن تأکید بر عدم شناسایی اسرائیل به‌عنوان یک کشور، می‌فرماید: در فلان گوشه دنیا حادثه‌ای اتفاق افتاده، است فوراً صهیونیست‌ها دهانه‌ای کثیفشان را باز می‌کنند و اسم جمهوری اسلامی ایران را می‌آورند شما چه حقی دارید که با آن نفسه‌ای پلیدتان نسبت به جمهوری اسلامی قضاوت می‌کنید؟ جمهوری اسلامی حکومتی طیب و طاهر و متکی به یک ملت مؤمن و سرافراز و اصیل و ریشه‌دار است. شما چه هستید؟ دولت بی‌اصل و نسب؛ دولت جعلی؛ ملت دروغی از اطراف دنیا، آدم‌های شریر را گردآورده‌اند و ملغمه‌ای به اسم اسرائیل درست کرده‌اند. (بیانات در دیدار جمعی از اعضای نیروی انتظامی (۱۳۷۳/۴/۲۹)

ایشان در زمان مذاکرات ایران با گروه (۵+۱) در جمع پنجاه‌هزار بسیجی بیان داشتند: گاهی شنیده می‌شود دشمنان ملت، ایران از جمله از دهان نحس نجس سگ‌ها منطقه در رژیم صهیونیستی، چانه می‌جانبانند که ایران تهدید همه جهان است؛ تهدید همه جهان آن نیروهای شر و شرآفرینی هستند که جز شرارت از خودشان نشان نداده‌اند؛ از جمله همین رژیم جعلی اسرائیل و بعضی از پشتیبانان او (بیانات در دیدار فرماندهان بسیج سراسر کشور ۱۳۹۲/۸/۲۹)

۳-۲-۲-۳. انگلیس

انگلیس یکی از دشمنان نظام جمهوری اسلامی است که ردپایش در کشور ما به سال‌های سلطنت شاهان قاجار برمی‌گردد این کشور به همراه روسیه در آن برهه تاریخ ایران، امتیازات اقتصادی فراوانی از دولت ایران گرفتند و از همان زمان بود که همواره به دنبال تأمین منافع خود در خاک ایران بودند اما بعد از پیروزی انقلاب، اسلامی به یکباره ورق برگشت و انگلیس دیگر همانند قبل نمی‌توانست به چپاول منابع ایران ادامه دهد به همین خاطر نظام جمهوری اسلامی را مانعی بر سر راه منافع خود می‌دید و همواره به دنبال ضربه زدن به این نظام بود از سوی دیگر به دلیل پیروی انگلستان از سیاست‌های، آمریکا این کشور به مخالفت با نظام اسلامی برخاسته است. انگلستان ضمن شرکت در انواع توطئه و جنگ روانی و نرم علیه جمهوری اسلامی ایران

در تقویت و حمایت سیاسی نظامی اقتصادی و فرهنگی گروه‌های ضدانقلاب دست دارد. جدیدترین اقدام این کشور کارشکنی در جلوگیری از رسیدن ملت ایران به انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای می‌باشد. (مظفری، ۱۳۹۲، ص ۳۲)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در مورد سیاست این کشور می‌فرماید: انگلیس می‌آید روی نقاط افتراق انگشت می‌گذارد و دل‌ها را پر از کینه به یکدیگر می‌کند برای این‌که به هدف‌های خود برسد. در کشور ما و سایر کشورهای اسلامی انگلیسی‌ها و دستگاه جاسوسی انگلیس میان شیعه و اختلاف ایجاد کرده‌اند. آن‌ها تجربه زیادی در این کار دارند؛ همه باید مراقب باشند. (یوسفی، ۱۳۹۱، ص ۲۴۳)

مقام معظم رهبری دولت انگلیس را به یک جاده‌صاف‌کن برای آمریکا تشبیه کرده و می‌افزاید:

متأسفانه الآن دولت انگلیس نقش جاده‌صاف‌کن و دلال سیاسی آمریکا را بر عهده گرفته است. این رژیم فرتوت استعماری که در منطقه ما هیچ دولتی مثل او چنین سوابق ننگینی ندارد در شبه‌قاره هند در همین افغانستان در کشور خود ما، در عراق در فلسطین و در همه این مناطق جای پای استعمار انگلیس و جنایاتش از صد و پنجاه سال پیش به این طرف مشهود است و از حافظه تاریخی این ملت محو نخواهد شد. حالا که از آن اوج اعتبار سیاسی که مربوط به دوران استعماری‌اش بوده افتاده است به کوچک ابدال و دلال و واسطه و دنباله‌رو سیاسی آمریکا تبدیل شده است و هر چه که او می‌گوید این هم بلافاصله از آن حمایت می‌کند. (بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۰/۹/۱۶)

۳-۲-۲-۴. وهابیت

مسلمانان با رهنمودهای حیات‌بخش، اسلام توانسته بودند با ایجاد پیوند اخوت در سایه کلمه توحید در برابر تهاجم سنگین صلیبیان و حمله مغول ثابت و استوار بمانند؛ ولی متأسفانه با ظهور و بروز تفکر ابن تیمیه در قرن هفتم و به دنبال آن فرقه وهابیت این وحدت درهم شکست و با اتهام نادرست، بدعت شرک و کفر به مسلمانان شیعه و نابودی آثار بزرگان دین و

کاستن از مقام انبیاء و اولیاء خدمت بزرگی به استعمار شوم غرب و دشمنان دیرینه اسلام کرد. (جوادی، ۱۳۸۹، ص ۱۵)

با مرگ ابن تیمیه اگرچه شاگردان او افکارش را پذیرفته، بودند اما به علت مقابله و مخالفت همه مذاهب اربعه، افکار او نیز به دست فراموشی سپرده شد و از اعتقادات او خبری نبود تا سال ۱۱۵۷ که شخصی به نام محمد بن عبدالوهاب در سرزمین نجد مطرح شد در قرن دوازدهم محمد بن عبدالوهاب مروج اصلی افکار وهابیت مسلمانان را به جرم توسل به انبیا و اولیای الهی، مشرک و بت پرست قلمداد کرد و فتوا داد که ریختن خون شیعیان حلال قتلشان جایز و اموال آن‌ها را جزء غنائم جنگی به حساب آورد در نتیجه این فتوا هزاران مسلمان به خاک و خون کشیده شدند. طرح مجدد افکار ابن تیمیه توسط محمد بن عبدالوهاب در بدترین شرایط تاریخی و سیاسی صورت گرفت، چرا که امت اسلام از چهار طرف مورد تهاجم شدید استعمارگران صلیبی قرار داشت و بیش

از هر زمان دیگری نیاز به وحدت داشت (جوادی، ۱۳۸۹، ص ۲۰)، بنابراین دسته دیگری از دولت‌های دشمن با نظام جمهوری اسلامی دولت‌های وابسته به آمریکا در منطقه خلیج فارس هستند. این گروه، همان دولت‌ها و حاکمان به ظاهر مسلمان می‌باشند به واقع، آنان به دلیل مسلمان بودن ملت‌های خود بدون این که به اسلام حقیقی پایبند باشند تظاهر به اسلام می‌کنند. دولت آل سعود در عربستان نمونه این دولت‌ها و حاکمان به شمار می‌رود. (مظفری، ۱۳۹۲، ص ۳۳)

رهبر معظم انقلاب وهابیت را یکی از مهم‌ترین دشمنان نظام اسلامی می‌دانند و عنوان می‌نمایند:

امروز، آن دستی که آمریکا علیه وحدت تجهیز کرده، عبارت از همین دست پلید وهابیت است. این را صریح به مردم بیان کنید؛ پرده‌پوشی نکنید از اول وهابیت را برای ضربه زدن به وحدت اسلام و ایجاد پایگاهی مثل اسرائیل - در بین جامعه مسلمان‌ها به وجود آوردند. همچنان که اسرائیل را برای این که پایگاهی علیه اسلام درست، کنند به وجود آوردند حکومت

وهابیت و این رؤسای نجد را به وجود آوردند تا داخل جامعه اسلامی مرکز امنی داشته باشند که به خودشان وابسته باشد و می‌بینید که وابسته‌اند (ملازاده، ۱۳۸۸، صص ۹۰-۸۹)

۴. آثار و نتایج عدم شناسایی دشمن

رهبر معظم انقلاب در ضرورت شناخت دشمن به مواردی اشاره می‌کند که اگر دشمن شناسایی نشود جامعه اسلامی با آن دست‌به‌گریبان خواهد شد. این موارد عبارت‌اند از:

۴-۱. عدم تشخیص جبهه حق از باطل

به فرموده قرآن کریم، دوستی و تکیه کردن بر دشمنان خدا شدیداً ممنوع می‌باشد. به عبارت دیگر، سطح روابط نباید در حد ائتلاف و اتحاد با آنان باشد؛ بلکه نهایتاً می‌توان پیمان ترک جنگ و عدم تعرض به منافع یکدیگر را با آنان برقرار نمود. به این ترتیب، جلوی بسیاری از فتنه‌گری‌ها و دشمنی‌های پنهان از ناحیه آن‌ها گرفته می‌شود، خداوند متعال می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَ لَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَ الْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ» (مائده/۵۷) ای کسانی که ایمان آورده‌اید، افرادی که آئین شما را به باد استهزاء و بازی می‌گیرند، از اهل کتاب و مشرکان، دوست و تکیه‌گاه خود انتخاب نکنید.

اگر دشمن شناخته نشود و ویژگی‌ها و خصوصیات آن در جامعه شناسانده نگردد، در قالب جبهه حق جلوه خواهد نمود و بزرگ‌ترین ضربه‌ها را وارد خواهد ساخت بنابراین شناخت دشمن و احاطه کامل به ماهیت اهداف و شیوه‌های او ضروری به نظر می‌رسد رهبر معظم انقلاب در این خصوص بیان می‌دارند آنچه که در نظام اسلامی باید همیشه مورد توجه باشد، مشخص بودن جبهه‌هاست. مخلوط نشدن جبهه حق با جبهه باطل. (بیانات در دیدار با کارگزاران نظام ۱۳۷۸/۱۰/۴)

۴-۲. از دست دادن فرصت دفاع

تهاجم از طرف دشمن امری عادی و طبیعی است. شرارت و پستی در گوشت و پوست و خون دشمن موج می‌زند، بنابراین در این عرصه حساس و سرنوشت‌ساز پروژه «دفاع» حیاتی و ضروری خواهد بود در مقابل مهاجم باید ایستادگی و مقاومت نمود و این سنتی است برای

تمامی حق مداران عالم؛ چنانکه قرآن می‌فرماید: «وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يقاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ» (بقره/۱۹۰) در راه خدا با کسانی که با شما می‌جنگند نبرد کنید و از حد تجاوز ننمایید که خدا تجاوزکاران را دوست نمی‌دارد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با عنایت به این بحث و تأکید بر وجوب دفاع در مقابل دشمن اهریمنی بر این باور مصرند که یک دفاع خوب و قهرمانانه شناخت عمیق و جانانه را می‌طلبد، بنابراین اگر شناخت، کامل نباشد، دفاع نیز ناقص و نابارور خواهد بود. ایشان در این راستا می‌فرمایند:

ندانستن این‌که دشمن چه در سر دارد و چه می‌خواهد، بکند غفلتی است که ممکن است ما را از امکان برخورد و امکان دفاع محروم کند. (بیانات در دیدار با دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۲/۲۲)

۴-۳. بالا رفتن ضربه‌پذیری

از جمله عواقب خطرناک عدم شناخت دشمن تضعیف جبهه، حق در مقابل دشمنان است و این ضریب ضربه‌پذیری از دشمن را بالا خواهد برد در حالی که قرآن می‌فرماید: «وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ» (بقره/۱۹۳) با آن‌ها (دشمنان) پیکار کنید تا آتش فتنه خاموش شود، و اگر آن‌ها خودداری کردند و دست از فتنه‌جویی برداشتند مزاحم آن‌ها نشوید، چرا که تعدی جز بر ستمکاران روا نیست. عمل به این آیه شریفه لازمه‌اش در دشمن‌شناسی و اقدام سریع در مقابل آن‌ها می‌باشد.

رهبر معظم انقلاب با مطالعه دقیق و عمیق تاریخ معاصر ایران به این معتقدند هرگاه شناخت بصیرت و آگاهی دشمن، سیر نزولی داشته باشد، جبهه حق ضربات بیشتری دریافت نموده است و هرگاه از شناخت دشمن در مرتبه عالی قرار داشته، دشمن توانسته کاری از پیش ببرد و در عملی کردن منویات شیطانی خود ناموفق بوده است حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این زمینه متذکر می‌شوند ما در طول تاریخ تشیع به خاطر عدم آگاهی علما از حقایق جریانات دنیا خیلی ضربه خوردیم به خصوص در دو بیست سال اخیر که دنیا شکل جدید پیدا کرد و استعمار پدید آمد و سیاست‌ها عوض شد و دولت‌های اروپایی وارد میدان سیاست جهانی شدند و به کشورهای اسلامی تعرض کردند هرگاه ما عالم متدین و متقی و باهوش و زرنگی مثل میرزای

شیرازی و شیخ انصاری داشتیم از شر دشمن محفوظ ماندیم و برنده بودیم (بیانات در دیدار روحانیون مشهد ۱۳۶۸/۴/۲۰)

نتیجه

پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) یکی از بارزترین رخداد‌های قرن بیستم به شمار می‌رود. انقلابی که در ابعاد گوناگون، منشأ پیامدهای بنیانی و شگرفی در سطح جهان گردید و علاوه بر آن که به انسان‌ها کرامت، به مسلمانان شوکت و به مؤمنان عزت و عظمت بخشید، در ایران بر منافع بیگانگان خط بطلان کشید. بی‌گمان، ویژگی ضد استعماری این انقلاب عظیم، راه هرگونه سوءاستفاده بیگانگان از منافع ملی را سد کرد و عزم دشمنان را در از بین بردن اهداف ضد استعماری نظام اسلامی دوچندان نمود. طرح نقشه‌های جدید در جهت دست‌یازی به خاک، هویت، فرهنگ و منافع ملت، در دستور کار دشمنان قرار گرفت. در این میان، نقش رهبری در شناخت دشمن و شگردهایش از عوامل اصلی پیروزی و تداوم انقلاب اسلامی به شمار می‌رود. امروز نیز تبیین دیدگاه‌های رهبری در جهت آگاهی مردم نسل جوان و خنثی‌سازی توطئه‌های جدید دشمن بسیار مهم و مؤثر خواهد بود.

برای تصمیم‌گیری و چگونگی واکنش در برابر دشمن باید ابتدا او را شناخت، به اهدافش پی برد و روش‌های او را در ضربه زدن و رسیدن به اهدافش بازشناخت همچنان که باید نقاط ضعف و قوت او را مورد مطالعه قرار داد. به مجموع این کارها دشمن‌شناسی گویند. اگر شناسایی دشمن خوب انجام نگیرد آثار منفی آن در مراحل تصمیم‌گیری و برخورد، خود را نشان می‌دهد. مقام معظم رهبری ضمن تأیید دشمن‌شناسی، به عنوان یک وظیفه مستمر می‌فرماید: «ملت ایران به همان نسبت که دشمن، روش‌های خود را در توطئه علیه ایران اسلامی پیچیده‌تر می‌کند، باید بر هوشیاری و آگاهی خود بیفزایند و با آمادگی معنوی، فکری، سیاسی و حفظ وحدت و اتصال و ارتباط با یکدیگر، چهره دشمن را در هر لباسی که هست، شناسایی کند»

منابع

۱. جعفری، اصغر، دیپلماسی دفاعی در اندیشه‌های امام خاتمه‌ای (مدظله)، یاران شاهد، تهران، ۱۳۹۲ ش.
۲. جوادی، علیرضا، پشت پرده وهابیت، قم، سنابل، ۱۳۸۹ ش.
۳. خاتمه‌ای، سید علی، بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی در تاریخ ۱۳۸۶/۱/۱
۴. _____، بیانات در جمع دانش آموزان و دانشجویان در تاریخ ۱۳۷۴/۸/۱۰
۵. _____، بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران در تاریخ ۱۳۸۰/۹/۱۶
۶. _____، بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران در تاریخ ۱۳۸۰/۲/۲۸
۷. _____، بیانات در خطبه‌های نماز عید سعید فطر در تاریخ، ۱۳۷۳/۲/۱۱
۸. _____، بیانات در خطبه‌های نماز جمعه در تاریخ ۱۳۷۹/۱/۲۶
۹. _____، بیانات در دیدار با جوانان در تاریخ ۱۳۷۹/۲/۱
۱۰. _____، بیانات در دیدار با دانشجویان و نخبگان در تاریخ ۱۳۸۸/۶/۴
۱۱. _____، بیانات در دیدار با دانشجویان و طلاب حوزه‌های علمیه در تاریخ ۱۳۶۸/۹/۲۹
۱۲. _____، بیانات در دیدار با سپاه پاسداران و نیروی انتظامی در تاریخ ۱۳۷۶/۱۱/۶
۱۳. _____، بیانات در دیدار با شرکت‌کنندگان در همایش آسیب‌شناسی انقلاب در تاریخ ۱۳۷۷/۱۲/۱۵
۱۴. _____، بیانات در دیدار با کارگزاران نظام در تاریخ ۱۳۷۸/۱۰/۴
۱۵. _____، بیانات در دیدار با مسئولان بنیاد شهید در تاریخ ۱۳۶۹/۴/۲۵
۱۶. _____، بیانات در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۷

۱۷. _____، بیانات در دیدار پنجاه هزار فرمانده بسیج سراسر کشور در مصالای امام خمینی (ره) ۱۳۹۲/۸/۲۹
۱۸. _____، بیانات در دیدار جمعی از اعضای نیروی انتظامی در تاریخ ۱۳۷۳/۴/۲۹
۱۹. _____، بیانات در دیدار جمعی از بسیجیان در تاریخ ۱۳۷۰/۸/۳۰
۲۰. _____، بیانات در دیدار جمعی از بسیجیان سراسر کشور در تاریخ ۱۳۷۵/۸/۳۰
۲۱. _____، بیانات در دیدار جوانان استان سیستان و بلوچستان در تاریخ ۱۳۸۱/۱۲/۶
۲۲. _____، بیانات در دیدار مسئولان نظام در تاریخ، ۱۳۸۲/۲/۲۹
۲۳. _____، بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام به مناسبت روز عید مبعث ۱۳۷۲/۱/۴
۲۴. _____، بیانات در دیدار مهمانان خارجی دهه فجر و مردم در نیمه شعبان ۱۳۷۱/۱۱/۱۸
۲۵. _____، بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) در تاریخ ۱۳۸۰/۳/۱۴
۲۶. _____، بیانات در مراسم گشایش کنفرانس اندیشه اسلامی در تاریخ ۱۳۶۵/۱۱/۹
۲۷. _____، بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان ۱۵/۶/۱۳۸۰
۲۸. _____، بیانات در دیدار جمعی کثیری از مردم قم ۱۹/۱۰/۱۳۷۹
۲۹. _____، پیام به مناسبت آغاز سال ۱۳۷۹ در تاریخ ۱۳۷۹/۱/۱
۳۰. خمینی، روح الله، صحیفه نور، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ دوم، ۱۳۷۶ ش.

۳۱. رضایی، محمدحسین، دشمن شناسی در کلام امام خامنه‌ای، قم و لاء منتظر، ۱۳۹۱ش.
۳۲. ضمیریان، محمدحسین و مظفر، نامدار، مقام معظم رهبری و نظریه ساختاری روابط بین‌الملل در سیاست‌گذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مطالعات انقلاب اسلامی، سال هشتم، شماره ۲۴، ۱۳۹۰ش.
۳۳. عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، تهران، امیرکبیر، چاپ ششم، ۱۳۷۵ش.
۳۴. غلامی، نجفعلی، دشمن شناسی: بررسی اندیشه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی، قم، و لاء منتظر، ۱۳۹۰ش.
۳۵. قنبری، علی اصغر، دشمن درونی خطرناک‌تر است، ماهنامه پیام انقلاب، شماره ۳۵، ۱۳۸۹ش.
۳۶. کریمی، حسین، حدیث دشمن شناسی، تهران، پیام ماندگار، ۱۳۹۰ش.
۳۷. مظفری، آیت، راهبردهای دشمن شناسی، قم، زمزم هدایت، ۱۳۹۲ش.
۳۸. ملازاده، پیمان، دشمن شناسی از منظر مقام معظم رهبری، تهران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما، ۱۳۸۸ش.
۳۹. نگارش، حمید، دشمن شناسی از دیدگاه امام خمینی (ره)، قم، زمزم هدایت، ۱۳۸۴ش.
۴۰. یوسفی، بتول، پژوهشی پیرامون مبانی نظری بیداری اسلامی در قرن اخیر، نشر نهضت نرم‌افزاری وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۹۱ش.

Bibliography

۱. Amid, Hassan, *Farhang Farsi Amid (Amid's Persian Dictionary)*, Tehran, Amir Kabir, ۶th Edition, ۱۳۷۵ SH (۱۹۹۶-۱۹۹۷ CE).
۲. Gholami, Najaf Ali, *Doshman-shenasi: Barresi Andisheha-ye Rahbar Mo'azzam-e Enqelab-e Eslami (Enemy Recognition: Review of the Thoughts of the Supreme Leader of the Islamic Revolution)*, Qom, Velayat Montazer, ۱۳۹۰ SH (۲۰۱۱-۲۰۱۲ CE).
۳. Ja'fari, Asghar, *Diplomasi-ye Defa'i dar Andisheshe Emam Khamenei (ra) (Defensive Diplomacy in the Thoughts of Imam Khamenei)*, Yaran Shahid, Tehran, ۱۳۹۲ SH (۲۰۱۳-۲۰۱۴ CE).
۴. Javadi, Alireza, *Posht-e Pardah-e Wahhabiat (Behind the Scenes of Wahhabism)*, Qom, Sanabel, ۱۳۸۹ SH (۲۰۱۰-۲۰۱۱ CE).
۵. Karimi, Hossein, *Hadith-e Doshman-shenasi (The Discussion of Enemies Studies)*, Tehran, Payam-e Mandegar, ۱۰۹۰ SH (۲۰۱۱-۲۰۱۲ CE).
۶. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Daneshgahian va Talab-e Howzeh-haye Elmieh dar tarikh ۲۹/۹/۱۳۶۸ (Speeches at the Meeting with University and Seminary Students)*, (December ۲۰, ۱۹۸۹ CE)
۷. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Daneshjuyan va Nakhebegan dar tarikh ۴/۶/۱۳۸۸ (Speeches at the Meeting with Students and Elite)*, (August ۲۶, ۲۰۰۹ CE)
۸. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Jam'e az Azaye Niru-ye Entezami dar tarikh ۲۹/۴/۱۳۷۳ (Speeches at the Meeting with a Group of Law Enforcement Members)*, (July ۲۰, ۱۹۹۴ CE)
۹. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Jam'e az Basijiyan dar tarikh ۳۰/۸/۱۳۷۰ (Speeches at the Meeting with a Group of Basij Members)*, (November ۲۱, ۱۹۹۱ CE)
۱۰. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Jam'e az Basijiyan Sarasar Keshvar dar tarikh ۳۰/۸/۱۳۷۵ (Speeches at the Meeting with a Group of Nationwide Basij Members)*, (November ۲۱, ۱۹۹۶ CE)

۱۱. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Javanan dar tarikh ۱/۲/۱۳۷۹ (Speeches at the Meeting with Youth)*, (April ۲۱, ۲۰۰۰ CE)
۱۲. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Kargozaran-e Nezam dar tarikh ۴/۱۰/۱۳۷۸ (Speeches at the Meeting with the Workers of the Government)*, (December ۲۶, ۱۹۹۹ CE)
۱۳. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Masoolan va Kargozaran-e Nezam dar tarikh ۲۷/۱۲/۱۳۸۰ (Speeches at the Meeting with Officials and Workers of the Government)*, (March ۱۸, ۲۰۰۲ CE)
۱۴. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Masoolan-e Bonyad Shahid dar tarikh ۲۵/۴/۱۳۶۹ (Speeches at the Meeting with Officials of the Martyr Foundation)*, (July ۲۶, ۱۹۹۰ CE)
۱۵. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Panjah Hezar Faramandeh Basij-e Sarasar-e Keshvar dar Masjid Imam Khomeini (RA) ۲۹/۸/۱۳۹۲ (Speeches at the Meeting with Fifty Thousand Basij Commanders Nationwide at Imam Khomeini Mosque)*, (November ۲۱, ۲۰۱۳ CE)
۱۶. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Sepah Pasdaran va Niru-ye Entezami dar tarikh ۶/۱/۱۳۷۶ (Speeches at the Meeting with Revolutionary Guards and Law Enforcement Forces)*, (January ۲۷, ۱۹۹۸ CE)
۱۷. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar ba Sherkat-konandegan-e Nazam dar tarikh ۱۵/۱۲/۱۳۷۷ (Speeches at the Meeting with the Participants of the Revolution Analysis Conference)*, (March ۵, ۱۹۹۹ CE)
۱۸. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar-e A'zaaye Majles-e Khobregan ۱۳۸۰/۶/۱۵ (Speeches at the Meeting with Members of the Assembly of Experts)*, (August ۶, ۲۰۰۱ CE).
۱۹. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar-e Jama'i Katheeri az Mardom-e Qom ۱۳۷۹/۱۰/۱۹ (Speeches at the Meeting with a Large Group of People in Qom)*, (January ۹, ۲۰۰۱ CE).

۲۰. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar-e Javanan-e Ostone Sistan va Baluchestan dar tarikh ۶/۱۲/۱۳۸۱* (*Speeches at the Meeting with the Youth of Sistan and Baluchestan Province*), (December ۲۷, ۲۰۰۲ CE).
۲۱. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar-e Moheman-e Khaareji-ye Doha-ye Fajr va Mardom dar Nim-e Sha'ban ۱۸/۱/۱۳۷۱* (*Speeches at the Meeting with Foreign Guests of the Fajr Decade and People in Mid-Sha'ban*), (May ۸, ۱۹۹۳ CE).
۲۲. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar-e Mosaavvalan va Kargaaran-e Nezaam be Munasebat Rooz-e Eid Mobarak ۴/۱/۱۳۷۲* (*Speeches at the Meeting with Officials and Workerbs of the Government on the Occasion of Eid Mab'ath*), (March ۲۴, ۱۹۹۳ CE).
۲۳. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Didar-e Mosaavvalan-e Nezaam dar tarikh ۲۹/۲/۱۳۸۲* (*Speeches at the Meeting with Officials of the Government*), (May ۱۹, ۲۰۰۳ CE).
۲۴. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Ijtema-e Za'eran va Mojavvaran-e Haram-e Motahhar Razavi dar tarikh ۱/۱/۱۳۸۶* (*Speeches at the Meeting with Pilgrims and Workerbs of the Holy Shrine of Imam Reza*), (March ۲۱, ۲۰۰۷ CE)
۲۵. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Jam'e Danesh-Amoozan va Daneshjuyan dar tarikh ۱۰/۸/۱۳۷۴* (*Speeches at the Meeting with School and University Students*), (October ۱, ۱۹۹۵ CE)
۲۶. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Khutbah-haye Namaz-e Eid-e Fitr dar tarikh ۱۱/۲/۱۳۷۳* (*Speeches at the Eid al-Fitr Prayer Sermons*), (May ۱, ۱۹۹۴ CE)
۲۷. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Khutbah-haye Namaz-e Jome dar tarikh ۲۶/۱/۱۳۷۹* (*Speeches at the Friday Prayer Sermons*), (April ۱۵, ۲۰۰۰ CE)
۲۸. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Khutbah-haye Namaz-e Jome-ye Tehran dar tarikh ۱۶/۹/۱۳۸۰* (*Speeches at the Friday Prayer Sermons in Tehran*), (December ۷, ۲۰۰۱ CE)

۲۹. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Khutbah-haye Namaz-e Jome-ye Tehran dar tarikh ۲۸/۲/۱۳۸۰* (*Speeches at the Friday Prayer Sermons in Tehran*), (May ۱۸, ۲۰۰۱ CE)
۳۰. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Marasem-e Goshaayesh-e Konferans-e Andisheh-e Eslami dar tarikh ۹/۱/۱۳۶۰* (*Speeches at the Opening Ceremony of the Islamic Thought Conference*), (January ۲۹, ۱۹۸۷ CE).
۳۱. Khamenei, Sayyid Ali, *Bayanat dar Marasem-e Saalgard-e Ertehal-e Imam Khomeini(rah) dar tarikh ۱۴/۳/۱۳۸۰* (*Speeches at the Anniversary of the Passing of Imam Khomeini (RA)*), (June ۴, ۲۰۰۱ CE).
۳۲. Khamenei, Sayyid Ali, *Payam be Monasebat Aghaz-e Saal ۱۳۷۹ dar tarikh ۱/۱/۱۳۷۹* (*Message on the Occasion of the Beginning of the Year ۱۳۷۹*), (March ۲۱, ۲۰۰۰ CE).
۳۳. Khomeini, Ruhollah, *Sahifeh-ye Noor (The Radiant Pages)*, Tehran, Moassaseh Tanzim va Nashr-e Asar-e Imam Khomeini (ra), ۲nd Edition, ۶۳۷۶ SH (۱۹۹۷-۱۹۹۸ CE).
۳۴. Mollazadeh, Peyman, *Doshman-shenasi az Manzar-e Maqam-e Mo'azzam-e Rahbari (Enemies Studies from the Perspective of the Supreme Leader)*, Tehran, Edareh Kol-e Pazhuhesh va Amoozesh Sima, ۱۳۸۸ SH (۲۰۰۹-۲۰۱۰ CE).
۳۵. Mozaffari, Ayat, *Rahbardeha-ye Doshman-shenasi (Strategies of Enemies Studies)*, Qom, Zamzam Hedayat, ۱۳۹۲ SH (۲۰۱۳-۲۰۱۴ CE).
۳۶. Negarish, Hamid, *Doshman-shenasi az Didgah-e Imam Khomeini (Enemies Studies from Imam Khomeini's Perspective)*, Qom, Zamzam Hedayat, ۱۳۸۴ SH (۲۰۰۵-۲۰۰۶ CE).
۳۷. Qannbari, Ali Asghar, *Doshman Daroni Khatar-nak-tar ast (The Internal Enemy is More Dangerous)*, Mahnameh Payam Enqelab, No. ۳۵, ۱۳۸۹ SH (۲۰۱۰-۲۰۱۱ CE).

۳۸. Rezaei, Mohammad Hossein, *Doshman-shenasi dar Kalam-e Imam Khamenei (Enemy Recognition in the Words of Imam Khamenei)*, Qom, Velayat Montazer, ۱۳۹۱ SH (۲۰۱۲-۲۰۱۳ CE).
۳۹. Yousufi, Batool, *Pazhuheshi darbareh-ye Mabani Nazari Bidari Eslami dar Qarn-e Akhir (A Study on the Theoretical Foundations of Islamic Awakening in the Recent Century)*, Nashr-e Nahdat Narm Afzari, Affiliated with Islamic Revolution Publications, ۱۳۹۱ SH (۲۰۱۲-۲۳۱۳ CE).
۴۰. Zamirian, Mohammad Hossein and Mozaffar, Namdar, *Maqam-e Mo'azzam-e Rahbari va Nazariyeh-ye Sakhtari-ye Ravabet-e Bein al-Mellal dar Siasat-gozari-ye Khareji-ye Jomhuri-ye Eslami-ye Iran (The Supreme Leader's Position and the Theory of International Relations Structure in Iranian Foreign Policy)*, Faslnameh Motale'at Enghelab-e Eslami, Year ۸, No. ۲۴, ۱۳۹۰ SH (۲۰۱۱-۲۰۱۲ CE).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی